

TALVISOTA KUHMOSSA

I/ 65 SOTAPÄIVÄKIRJA KUHMON RINTAMALTA

Alkuperäisestä sotapäiväkirjasta luettavaan muotoon muokannut

Matti Halonen 2013

I/JR 65:N SOTAPÄIVÄKIRJA KUHMON RINTAMALTA

Jalkaväkirykmentti 65 (Perustamisvaiheessa T/JR 5) koottiin Porin ja Tampereen alueelta lokakuussa 1939. Perustettu rykmentti siirrettiin Ouluun 13.12.1939, missä sitä koulutettiin, täydennettiin ja saatettiin sotakelpoiseksi. Pataljoonan komentajaksi määrättiin everstiluutnantti Mandelin. Täydennetty ja taisteluvalmis rykmentti siirtyi 20.12.1939 Taivalkosken kautta Suomussalmen pohjoiselle rintamalle osaksi ryhmä Susitaivalta. (Ryhmä Susi). Samana päivänä rykmentin nimi muutettiin Jalkaväkirykmentti 65:ksi. (JR 65). Suomussalmen taistelujen laannuttua tammikuun 1940 alkupäivinä, rykmentin II ja III pataljoona tukiosineen siirrettiin Kuhmon rintamalle tammikuun viimeisinä päivinä.

Rykmentin ensimmäinen, majuri Yrjö Hakasen komentama pataljoona, koottiin 28.1.1940 Suomussalmen Alassalmelle Kuhmon rintamalle siirtoa varten. Siirtyminen Kuhmon rintamalle, Lammasperän suunnalle, toteutettiin pääosin 3.2.1940.

27.1.1940	12.00	Pataljoonan komentaja antoi komppanioille keskittämiskäskyn ja siirtymiskäskyn Alassalmelle siirtymistä varten.
28.1.1940	00.30	1. Komppania lähti marssimaan Alassalmelle.
	01.00	Esikuntakomppania lähti marssimaan Alassalmelle.
	01.30	3. Komppania luovutti etulinjan varmistuksen osasto Mäelle.
	01.30	1. Konekiväärikomppania lähti marssimaan Alassalmelle.
	02.30	3. Komppania lähti marssimaan Alassalmelle.
	06.15	1. Komppania leiriytyi Velliselän etelärannalle.
	06.45	Esikuntakomppania leiriytyi Alassalmelle.
	07.00	1. Konekiväärikomppania leiriytyi Alassalmelle.
	08.30	3. Komppania leiriytyi Alas-Salmelle.
	17.00	2. Komppania lähti marssimaan Alassalmelle.
	21.00	2. Komppania saapui Alassalmelle missä leiriytyi kansakoulusta pohjoisen suuntaan noin 500 metriä.
		Päivä oli rauhallinen ja pataljoona oli levossa.
29 -30.1.1940		Koko pataljoona oli Alassalmella. Komppanioilla oli viikkopalvelusohjelman mukaisia harjoituksia. Mainittuna aikana vihollisen lentotoiminta oli vilkasta.
31.1.1940	14.30	Pataljoona hälytettiin taisteluvalmiiksi.
2.2.1940		Ryhmä Suden komentaja kävi pataljoonassa, kiitti pataljoonaa hyvin suoritetusta työstä hänen alaisenaan ja toivotti edelleen hyvää menestystä tulevilla taisteluilla. Illalla pataljoona sai käskyn olla kuormausvalmiina 3.2 illalla hämärän tultua. (Liite n:o 16).
3.2.1940	15.00	Vihollisen lentokoneet pommittivat ja ampuivat pataljoonan leirialuetta sillä seurauksella että yksi mies kaatui ja kaksitoista haavoittui. Komppanioille annettiin käsky olla kuormausvalmiina hämärän tultua. (Liite n:o 16).
	20.00	Pataljoonan alkupää lähti autoilla liikkeelle kohti Kuhmon kirkonkylää, mistä edelleen jatkettiin Lammasperän Polvelaan. (Kuljetuskäsky komppanioille liitteenä n:o 57).
4.3.1940		Aamulla osa pataljoonasta, paitsi toinen komppania, saapui Polvelaan, missä leiriytyi sen länsipuolelle, maantien varteen.
	13.30	Tuli puhelinsanoma divisioonan esikunnasta: Majuri Hakanen, saapukaa esikuntaan tänään klo 18.00. Illalla pataljoonan komentaja sai divisioonan esikunnasta toimintakäskyn. (Liite n:o 58)

- 19.00 Toinen komppania saapui Polvelaan.
- 22.15 Käskynanto komppanioille. Toinen komppania ja joukkue Micklin konekivääri-komppaniasta alitettiin divisioonan reserviksi ja siirrettiin Kälkäselle.
- 5.2.1940 02.50 Tuli puhelinsanoma Hakaselle (I/JR 65): Mikäli toimintanne myöhästyy käskyn edellyttämästä aikamäärästä, on tykistön tulivalmistelu siirrettävä vastaavasti. Mahdollisesta siirrosta sopikaa puhelimella "Klaavan", "Jokerissa" olevan patteristouseerin, kapteeni Nousiaisen kanssa. Myöhästymisen on rajoituttava mahdollisimman pieneksi, ettei päivän valkeneminen aiheuta haittaa etenemiselle.
- 04.05 Pataljoona lähti liikkeelle Polvelan maastosta, olisi lähdetty aikaisemminkin, mutta hevosia ei saatu aikaisemmin. Lutjanjärvi ylitettiin hämärän aikana. Kuormaston loppuosa jäi järven taakse valoisan päivän ajaksi vihollisen vilkkaan ja ankan lentotoiminnan takia.
- 15.40 Kärkikomppaniana edennyt Kevytkomppania Volanen saavutti Alasenjärven pohjoispäässä aukean, minne pataljoonan linjat varmistettiin. Pataljoona asetui levolle.
Yön aikana hinattiin panssarintorjuntatykit aukean laitaan.
Annettiin yökkäyskäskyt komppanioille seuraavaksi päiväksi.
- 6.2.1940 06.30 -07.00 Tykistön tulivalmistelua Kannaksen maastoon.
- 07.00 Ensimmäinen komppania hyökkäsi yhdessä Kevytkomppania Volasen kanssa, vahvistettuna neljällä konekiväärillä Kannaksen maastoon, tavoitteena Kannaksen ja Luvelahden välinen maantie. Osastoa johti kapteeni Kannisto.
- 10.00 Tuli ilmoitus: Tavoite on saavutettu, konekiväärit ovat asemissa maantien laidassa. Tie on miinoitettu ja murrettu. Komppania Saikku jatkoi etenemistään Kannaksen maastoon ja Volasen komppania päinvastaiseen suuntaan. Komppania Saikun oli kuitenkin vetäydyttävä takaisin tien katkaisun yhteydessä varmistettuihin aseisiin.
- 13.00 Kolmannesta komppaniasta alistettiin ensimmäinen joukkue taisteluosasto Kannistolle.

Kolmas komppania on varmistu-,s ja partiotehtävissä. Ilalla osasto Kannisto sai yökkäyskäskyn. (Liite n:o 59)
Omat tappiot päivän kuluessa olivat kaksi kaatunutta.
- 7.2.1940 02.30 Lähetettiin joukkue kolmannesta komppaniasta tiedustelu ja taistelutehtävään Alasenjärven eteläpuolelle.

Aamulla alkavaksi suunniteltu yökkäys ei päässyt alkamaan ennen kuin vasta klo 14.45. (Tilanneilmoitus liitteenä n:o 64).
- 17.00 Saapui tilanneilmoitus osasto Kannistolta. (Liite n:o 61).
- 18.00 Saapui ilmoitus pataljoona Lassilalta. (Liite n:o 62).
- 20.10 Lähetettiin käsky yökkäyksen keskeyttämisestä. (Liite n:o 63).
Yöllä yökkäys pysähtyi noin 100 metrin päähän vihollisen korsuista, mihin kaivauduttiin ja varmistettiin linja Alasenjärvi – maantie.

- 21.45 Tuli ilmoitus klo 02.30 lähetetyltä partiolta. (Liite n:o 60). Partio tuhosi 32 "ryssää" ja otti viisi vankia, kolme pääsi karkuun.
- Tappiot päivän kuluessa olivat kolme kuollutta ja kaksi haavoittunutta. (Tilanne klo 14.00 ilmenee liitteestä n:o 64).
- 8.2.1940 Osasto Kannisto oli koko päivän tulitaistelussa vihollisen kanssa.
- 07.00 Vahvistettu joukkue lähti hyökkäykseen.
- 09.25 Ilmoitus. (Liite n:o 65).
- 14.00 Lentopommitus jonka seurauksena yksi mies kuoli ja toinen haavoittui.
- 20.00 Saapui tulkki Kuusisto, joka komennettiin sotavankien kuulusteluun.
- 22.00 Saapui puhelinsanoma: Teille alistetaan pataljoona Sivosesta (II/JR 27) 8-9.2 välisenä yönä yksi jalkaväkikomppania. Komppanian vastaanottamisesta on sovittava "Ruudun" kanssa. (Everstiluutnantti Mäkinieniemi".
Käskystä "Myrsky". (Kapteeni Marttinen).
- 23.00 Saapui ilmoitus osasto Kuusistolta. (Liite n:o 66).
- Menetykset päivän aikana olivat kolme kaatunutta ja seitsemän haavoittunutta.
- 9.2.1940 Edellisen päivänä aloitettu hyökkäys jatkui.
- 12.30 -13.00 Tykistön tulivalmistelua.
- 13.00 Aloitettiin hyökkäys jonka suunta ilmenee liitteestä. (Liite n:o 67).
- 17.00 Mennessä oli edetty vain 200 metriä, kun vihollisen voimakas tuli pysäytti hyökkäyksen. Tappiot olivat kolme kaatunutta ja kahdeksan haavoittunutta.
- Saapui puhelinsanoma: 10.2 kuluessa tulittaa tykistömme sekä osasto Ruotsalon ja osasto Hakasen edessä olevia maaleja tykistökomentajan antamien ohjeiden mukaisesti.
- Joukot käyttävät päivän valmisteluun. Erityisesti jalkaväen on osoitettava tulenjohtajille tykistön ja kranaatinheittimien maalit. Vihollista on kuitenkin häiritävä jatkuvasti partioimalla ja tuotettava sille tappioita sekä parannettava mahdollisuuksien mukaan omia lähtöasemia.
"Uhka" (Eversti Siilasvuo)
- 10.2.1940 Pataljoona paranteli asemiaan ja valmistautui seuraavan päivän hyökkäykseen. Pataljoona alistettiin everstiluutnantti Mäkinienelle. Pataljoona sai hyökkäyskäskyn "Ruudusta". (Liite n:o 68). Annettiin hyökkäyskäsky osasto Kannistolle. (Liite n:o 69).
- 11.2.1940 Pataljoona on levossa ja varmistaa.
- 23.15 Saapui hyökkäyskäsky "Ruudusta". (Liite n:o 70).

12.2.1940		Toteutettiin edelliseksi päiväksi suunniteltu hyökkäys Kannaksen asemia vastaan.
	06.00	Aloitettiin hyökkäys. Tilanne klo 18.00 ilmenee luonnoksesta. (Liitte n:o 71.) Omat päivän tappiot olivat yksi kaatunut upseeri ja yksi sotamies.
13.2.1940		Pataljoona oli levossa ja varmisti.
	15.00	Osa kolmannelta komppaniasta lähetettiin varmistamaan tiet Lammi – Lutja ja Lammi – Vetko.
	20.00	Koko pataljoona sai käskyn lähteä tuhomaan vihollisen hiihtoprikaatia (Dolinin hiihtoprikaati), joka oli ylittänyt valtakunnan rajan Hukkajärvellä, josta se oli edennyt Vetkon suuntaan.
14.2.1940	02.00	Saatiin kosketus vihollisen hiihtoprikaatiin Kälkäsenjärven luoteiskulmassa. Viholliset vetäytyivät Vetkon taloon ja sen ympäristöön, minne ne klo 13.00 mennessä oli täydellisesti tuhottu. Omat tappiot olivat 4 kaatunutta ja 18 haavoittunutta.
15.2.1940	14.00	Pataljoona lähti marssille tavoitteena Kesseli, mutta kääntyi rykmentin komentajan käskystä takaisin ja varmisti omat asemansa Kälkäsessä. Paluumatkalla pataljoona joutui tulitaisteluun vihollisen kanssa, joka tuhottiin. Tappiot, kaksi kaatui ja neljä haavoittui.
16.2.1940		Aamulla saatiin käsky maaston puhdistamisesta. (Liite n:o 72). Pataljoona oli varmistamassa ja puhdisti maastoa vihollisista. Tiedotus 9.Divisioonan esikunnasta. (Liite n:o 73)
17.2.1940	04.00	Pataljoona lähti Kälkäselä paluumatkalle kohti Saunajärveä.
	08.50	Toinen komppania palasi jälleen pataljoonan yhteyteen. Miehitettiin asemat Luvelahdessa. Toisesta komppaniasta alistettiin toinen joukkue ensimmäiseen komppaniaan ja kolmas-, ja neljäsjoukkue kolmanteen komppaniaan.
18.2.1940		Pataljoona varmisti Saunajärven pohjoispäässä.
	20.00	Tilannetiedotus everstiluutnantti Ruotsalolle: Tilanne rauhallinen, ei mitään erikoista. Punainen lippu näkyy itäpuolella olevassa vihollispesäkkeessä, sen edessä. Partiot ovat olleet yhteydessä Muroleen osastoon. Omat tappiot olivat, yksi kaatunut ja yksi haavoittunut.
19.2.1940	08.00	Tilanne on entinen, ei mitään erikoista. Yön aikana käytiin yksittäistä laukaustenvaihtoa. Vihollinen ei pudottanut merkkitulille muonaa.
	20.00	Tilanne entinen, ei mitään erikoista. Vihollinen pudotti muonaa 14:sta lentokoneesta saarrettuihin tukikohtiin.
20.2.1940	07.00	Tilanne on entinen. Laukaustenvaihtoa.

	13.00 -14.00	Välisenä aikana oli erittäin kiivasta laukaustenvaihtoa, ”ryssän” ja Muroleen osaston välillä. Ei muuta erikoista.
20.2.1940	20.00	Ei mitään erikoista. Tilanne entinen. Laukausten vaihtoa.
21.2.1940	08.00	Ei mitään erikoista, ammunta yön aikana oli vähän normaalia vilkkaampaa.
	20.00	Vihollisen tuli oli klo 17.20 hyvin tehokasta, ampuivat noin 10 kranaattia. Oikealla sijaitsevasta metsiköstä ampuivat myös hyökkäysvaunuista. Aikaisemmin sieltä oli ammuttu pika-, ja konekiväärillä. Ammunta oli hyvin vilkasta. Oma tulenjohtueemme näyttäytyi viholliselle rinteellä, jolloin yksitulenjohtajista haavoittui.
22.2.1940	07.00	Vihollisen kivääri-, ja pikakivääriltä. Vihollinen ei liikehtinyt eikä ampunut tykistöllä. Myöskään lentotoimintaa ei ollut.
	18.00	Oma lentokone lentää klo 21.00 – 24.00 välisenä aikana.
	19.00	Vihollinen tulitti kiväärillä ja pikakiväärillä. Ei vihollisen liikettä, vasemmalla vihollinen piti kokousta tai puhetilaisuutta. Vihollisen korsuista nousi savuja niin paljon, että niistä muodostui savuverho. Vihollisen lentotoiminta oli vilkasta. Pudottivat viisi pakettia laskuvarjoilla. Meidän tarkkampungamme ampuivat viisi ”ryssää”.
23.2.1940	07.00	Vihollinen ampui hyvin kiivasta kivääri-, ja pikakivääriltä ilta yöllä. Esikuntakomppaniolla oli hälytys klo 11.00. Tähytyspartio oli nähnyt Alasenjärven jäällä hevosia ja miehiä jotka olivat liikkeellä. Hälytys oli aiheeton. Kevyen ryhmän kolme miestä kävivät ottamassa selvää liikkujista. Olivat omia Sihvosen pataljoonan huoltohevosia. Ei mitään muuta erikoista, ei myöskään omia tappioita.
	18.00	Oma lentokone lentää klo 21.00 – 24.00 välisenä aikana.
	19.00	Vihollisen tulitoiminta oli hyvin laimeaa koko päivän ajan, ei ollut myöskään tykistön ammuntaa. Lentotoimintaa oli, mutta paketteja samoin kuin lento-lehtisiä vihollinen pudotti lentokoneista hyvin vähän. Ei omia miestappioita.
24.2.1940	07.00	Vihollisen tuli hyvin vähäistä, paitsi Muroleen lohkolle vihollinen ampui tykeillä. Ei lentotoimintaa, ei myöskään omia miestappioita.
	07.15	Saapui pataljoonalle alistettu suorasuuntauskanuuna. Vihollisen kivääri-, ja pikakivääriltä tuli oli melko hiljaista, iltapäivällä se oli vilkkaampaa. Tykistöllä vihollinen ampui noin 10 laukausta meidän lohkollemme, Muroleen lohkolle tykistötuli oli vilkkaampaa. Vihollisen liikettä on havaittu hyvin vähän. Korsuja ammuttaessa sitä ei havaittu juuri lainkaan. Vihollisen neljä korsua ammuttiin aivan hajalle ja lisäksi kaksi tuhottiin osittain. Lisäksi vakoitiin oikealta kaksi korsua. Siis vielä yhteensä jäljellä on vielä neljä korsua. Viholliselta ammuttiin yksi hevonen ja meiltä haavoittui samoin yksi hevonen.
	07.15	Saatiin hyökkäyskäsky. (Liite n:o 24)
	20.28	Annettiin hyökkäyskäsky osasto Tammisalolle, josta muodostettiin kaksi joukkuetta siten että; - yksi joukkue 3.K:sta, johtajana ylikersantti Pakarinen. (0+6+25). - yksi joukkue 2.K:sta, johtajana vänrikki Numminen. (1+5+32).

- osasto A:sta kaksi joukkuetta, luutnantti Hortling osastosta. (Muroleesta).
- yksi joukkue TO 4:stä, johtajana vänrikki Rasilo. (1+2+35).
- yksi luutnantti Hortlingin johtama joukkue. (1+2+25).
- osasto B:stä kersantti Variksen joukkue (Sainio).(0+5+31.)
(Liite n:o 75).

25.2.1940

Osasto Tammisalo on hyökkäämässä Esikuntakukkulaa vastaan, muut ovat entisissä asemissaan varmistustehtävässä. Osasto Tammisalon hyökkäysryhmittys ja tavoite ilmenee liitteestä. (Liite n:o 76).

05.28

Tykistön tulenjohtaja, vänrikki Nuoska ilmoitti: Ammukset loppu, ei ole saatu täydennystä, joten ei voida jatkaa saattoa.

05.30

Ilmoitus: Ensimmäiset osastot ovat 150 metrin päässä vihollisen korsuista.

06.30

Ilmoitus: Hortlingin miehet ovat oikealla melkein kiinni vihollisen korsuissa.

06.50

Ilmoitus: Luutnantti Hortling on haavoittunut, oli melkein korsuilla kun vihollinen huomasi joukkueen. Joukkue vetäytyi taaksepäin.

06.55

Ilmoitus: Nuoska on saanut sekalaisia ammuksia.

07.05

Kapteeni Lehvä (Tykistökomentaja), ilmoitti ammunnan olevan epävarmaa ja tarkkaa sekalaisten ammusten vuoksi ja pyysi lupaa saada ampua pitkänä.

08.15

Saikka ilmoitti: Sankka savu nousee Kannaksen maastosta.

08.45

Lensi päivän ensimmäinen vihollisen lentokone.

10.55

Pakarisen joukkue ilmoitti olevansa noin 20 metrin päässä vihollisen korsuista, mutta ei pääse eteen eikä taaksepäin.

13.45

Tammisalo yritti savuverhoa hyväksi käyttäen hyökkäystä korsuille.

16.42

Annettiin käsky hyökkäyksen lopettamisesta pimeään tultua.
Menetykset pataljoonan osalta olivat 19 kaatunutta (m.m. vänrikki Numminen ja kersantti Pakarinen) ja 10 haavoittunutta.

26.2.1940

Pataljoona sai käskyn Osasto "Ruotsista" (Ruotsalo). (Liite n:o 77).
Oma kaksimoottorinen lentokone lentää klo 23.00 – 01.30. Noin klo 12.00 – 02.00 lentokoneesta pudotettiin kolme pallomaista valorakettia suoraan alas. Sama kone valaisi etumaastoa, missä hyökkäystä jatkettiin valonheittimien valossa.
Oma suorasuuntaustykki ampui vihollisen neljä tykkiä niiden ilmestyttyä aikaisemmin hävitettyjen tilalle isosta korsusta vasemmalle. Vielä ampui meidän panssarintorjuntatykistö suuntaan 38-00 ja 41-50 vihollisen tykkejä, 38-00 suuntaan kaksi laukausta ja 41-50 suuntaa kuusi laukausta. Lisäksi oma tykkimme ampui vihollisen korsuja. Naapurin tykistö pommitti vilkkaasti Esikunnan mäkeä hyvällä menestyksellä, hirsitä lenteli ilmassa. Meidän kranaatinheittimet avustivat tulellaan samalle mäelle häiritsemisammunnallaan.

17.00

Ensin tynnyri ja paketteja. 18 pitkä raskasta pakettia pudotettiin lentokoneista matalalta, joista kaksi putosi puolueettomalle alueelle.

- 19.00 Lähti 2.K:sta, 5+ 32, siis yksi joukkue ahkioilla ja kahdella teltalla varustettuna Osasto Sainion luokse everstiluutnantti Ruotsalon käyttöön. Meillä ollut kranaatinheitin ja sen mukana ollut hevonen seurasivat mukana. Osasto sai mukaansa oppaan "Kertusta". Yöllä tuli vielä määräys että 3.K:sta on lähetettävä yksi upseeri. Vänrikki Koskimies lähti.
- 27.2.1940 07.00-08.00 Vänrikki Koskimies lähti sotamies Laurosen opastamana "Kerttuun", mistä hän pääsi luutnantti Tuomisen partion mukaan. Osasto Sainion menetykset olivat kaksi haavoittunutta. Asemat ovat entisellään ja komppaniat ovat edelleen varmistustehtävissä. Toisesta komppaniasta, 5+32, ja vänrikki Koskimies kolmannesta komppaniasta on komennettuna osasto Sainion käyttöön.
- 17.00 Tuli tieto, että osasto Sainion hyökkäystä jatketaan klo 17.30.
- 17.30 Koko pataljoona aloitti tulituksen koko loholla. Tulitus kesti puoli tuntia, jota myöhemmin jatkettiin häirintä ammuttana 10 – 15 minuuttia kerrallaan.
- 28.2.1940 27.2 – 28.2 välisenä yönä osallistui yksi joukkue, 1+5+32, 1./JR 65:stä osasto Sainion johtamaan hyökkäykseen. Menetykset tässä osastossa olivat yksi kaatunut ja neljä haavoittunutta. Pataljoona oli edelleen entisissä varmistustehtävissä.
- 29.2.1940 Pataljoona oli edelleen varmistustehtävässä.
- Luutnantti Karhusen määräyksestä lähetettiin 14 mm panssarintorjuntakivääri täydellisine varusteineen majuri Hämäläiselle Rajavaaraan.
- 20.10 "Ansa 4" ilmoitti että, on lähetettävä opas Polvelaan, sieltä tulee 28 miestä täydennykseksi. Vänrikki Korhosen on opastettava miehet majuri Hakasen pataljoonan Kinosmaan johtamaan kranaatinheitin osastoon.
- 1.3.1940 11.00 Kapteeni Laulajainen ilmoitti: Pataljoonan on muonitettava 25 miestä ja 9 hevosta 1.3.1940 alkaen.
- 12.50 Pataljoona sai käskyn osasto Ruotsalolta. (Liite n:o 78).
- Pataljoona sai täydennysmiehensä.
Tuli tieto, että pataljoonamme komentaja majuri Hakanen hoitaa osasto "Ruotsin" komentajan tehtäviä 1.3 – 10.3.1940 välisenä aikana. Majuri Kaila toimii kyseisen ajan pataljoonamme komentajana. (I/JR 65).
Vihollisen toiminta oli erikoisen vilkasta. Pataljoona on edelleen puolustusemmissä.
Pataljoona sai käskyn muodostaa komppania erikoistehtävää varten. (Liite n:o 79). Vihollisen lentotoiminta oli vilkasta.
- 2.3.1940 Pataljoonan jäljellejääneet osat edelleen varmistustehtävässä.
- 18.30 Pataljoonasta koottu komppania siirtyi hyökkäysvalmiusasemien läheisyyteen. Vihollisen lentotoiminta oli vilkasta. Omat tappiot olivat neljä kaatunutta ja kolme haavoittunutta.
- 3.3.1940 Pataljoonan jäämäosat ovat edelleen varmistamistehtävässä. Vänrikki Urpo-

nen komennettiin "esikuntakukkulan" valtausta varten komppanioista kootun komppania Tammissalon päälliköksi. Tammissalo joutui sairaalaan paleltumavammojen takia. Tappiot olivat kuusi kaatunutta ja kolme haavoittunutta.

- 4.3.1940 Pataljoona oli edelleen varmistustehtävässä. Vihollisen lentotoimintaa ei ollut pilvisen sään vuoksi. Omat tappiot olivat yksi kaatunut ja kolme haavoittunutta.
- 5.3.1940 Pataljoonan rippeet ovat edelleen varmistustehtävässä.
- 14.00- 17.00 Vihollisen lentotoiminta oli vilkasta.
- 20.00 Osasto Hakanen hyökkäsi niin sanottua "itämaastoa" vastaan. Pataljoona avusti hyökkäystä tulellaan.
- 6.3.1940 Varmistusta kuten edellisinäkin päivinä. Vihollisen lentotoiminta oli erittäin vilkasta. Pudottivat lentokoneista muonaa ja ammuksia.
- 14.00 Vihollinen pommitti leirialueita, sillä seurauksella, että yksi mies ja neljä hevosta haavoittuivat, minkä lisäksi kaksi telttaa särkyi.
- 7.3.1940 Pataljoona varmisti edelleen. Lentotoiminta oli erittäin vilkasta, pudottivat ammuksia, muonaa ja pommeja. Pataljoona sai käskyn antaa tulitukea majuri Hakasen osastolle. (Liite n:o 80). Tappiot olivat viisi haavoittunutta.
- 8.3.1940 Pataljoona varmisti edelleen. Vihollisen lentotoiminta oli erittäin vilkasta, suoritettiin muun muassa pommituksia. Kaksi hevosta kuoli ja kaksi haavoittui.
- Osasto Hakanen sai "Itämaaston" lopullisesti vallattua. Tappiot olivat kaksi kaatunutta ja kaksi haavoittunutta.
- 9.3.1940 Edelleen varmistettiin ja suoritettiin viholliselta vallattujen alueiden puhdistamista. Vihollisen lentotoiminta oli erittäin vilkasta, yksi mies haavoittui.
- 10.3.1940 Edelleen varmistustehtävässä ja sotasaaliin keruussa.
- Esikuntakukulalta ja itämaastosta saatiin sotasaaliina;
- kolme kuormaa vaatteita
 - 293 kivääriä
 - 6 konekivääriä
 - 5 pikakivääriä
 - 1 pienoiskranaatinheitin
 - 2 tykkiä (haupitsi)
 - 23 puhelinta
 - 1 puhelinkeskus
 - 3 radiovastaanotinta
 - 2 moottorisahaa
 - 15 satulaa
 - 36 kääryä
 - 6 puhelinajoneuvoa
 - 80 kirvestä
 - 100 lapiota
 - 200 käsikranaattia

- 135000 kiväärin patruunaa
 - 30 laatikkoa erilaisia ammuksia
 - 15 justeerisahaa
 - 5 hakkua
 - 4 radiomerkinanto laitetta
- 19.30 Osasto Hakasen mukaan "Partaan" (Osasto Murole) lähtivät.
- Niittymäki
 - Kiiski
 - Ruissalo
 - Helminen
 - Viitanen
 - Lauronen
 - kolme hevosmiestä ja hevonen
- 23.00 Lähti pataljoonasta koottu komppania Saikku. 1.K:sta ja 2.K:sta 12+35, 3.K:sta 1+4+50 ja 4.kk, osasto Ruotsaloon. (Läntisen mottiosan valtausta varten). Lentotoiminta oli vilkasta koko päivän.
- 11.3.1940 Kovin pieneksi hajotettu pataljoona oli edelleen varmistustehtävässä esikuntakukkulalla ja itämaaston alueella.
- 03.20 Saapui vänrikki Urponen ja kevytryhmä "Partaan".
- 12.3.1040 00.30 Lähti pataljoonan esikunta ja hevosryhmä "Parrasta". Pataljoonan rippeet varmistivat edelleen kuten edellisinäkin päivinä. Vihollisen lentotoiminta oli edelleen vilkasta.
- 13.3.1940 Varmistamista kuten ennekin. Yöllä tuli puhelinsanoma, oma kone on ilmassa 95.30 – 08.30. Kone lentää pilvirajassa.
- 09.09 Tuli tiedotus: Venäjän ja Suomen välillä tehdyn sopimuksen mukaan ei saa ampua enää klo 10.45 jälkeen paitsi itsepuolustukseksi, ja otettava neuvottelijat vastaan kohteliaasti. Silmät sidotaan. Asemat pidetään.
- Vihollisen tulitoiminta, samoin kuin lentotoiminta, oli erittäin vilkasta aina klo 10.55 asti jolloin toiminta loppui.
- 11.00 Pataljoonan lohkolla täysi hiljaisuus, sota oli loppunut.
- Edellisenä yönä hyökkäys oli vaatinut pataljoonasta 11 miestä haavoittuneina. Haavoittuneiden joukossa oli muun muassa vänrikki Maunula 3.K:sta.
- 14.3.1940 Pataljoona varmisti edelleen esikuntakukkulalla ja itämaastossa.
- 20.35 Puhelinsanoma JR 65:stä: "Ryssät" saavat vapaasti liikkua "makkaratiellä". Suomalaiset eivät saa mennä 80 metriä lähemmäksi tietä. Niskan luona on ylimenopaikka suomalaisia varten.
- 15.3.1940 11.55 Puhelinsanoma: Rykmentin esikunta ja I/JR 65 valmistautuu lähtemään Kuhmon kirkonkylään. Lähtö 16.3.1940. Lähtöaika ja tie ilmoitetaan myöhemmin. Pataljoona lähettää yhden upseerin ja tarpeellisen määrän miehiä pataljoonan majoittamista varten heti Kuhmon kirkolle, missä hänen on ilmoitauduttava komendantin, vänrikki Harvan luona, vänrikki Routaniemelle.

Suunnitelma: Pataljoona lähtee aamun koitteessa. Esikuntakomppanialla on telttamajoitus kunnes on käy saunassa. 1.K ja 2.K majoittuvat aluksi telttamajoitukseen, ja siirtyvät saunan jälkeen Suojeluskuntatalolle. Konekiväärikomppania saa mennä suoraan Työväentalolle, koska on jo käynyt saunassa.

22.30 Tuli ilmoitus, että mennään sisämajoitukseen.

23.00 Marssikäsky komppanialle: Pataljoona siirtyy Saunajärven maastosta Kuhmon kirkolle. Aamuruokailu klo 05.00. Teltat on purettava siten, että pataljoonan etupää on klo 07.45 huoltoportaan korkeudella, mistä alkaa marssi tietä reittiä Lammi – Lutja – Kähkölä – Kuhmo.
Marssijärjestys 1.K, Esik.K, 2.K, 3.K ja KKK. sekä kuormasto. Marssin johtaa kapteeni Kannisto. Marssilepo on Tyrävaarassa noin puolitoista tuntia. Kuormaston johtaa luutnantti Nurminen.
Perillä ei saa liikkua ilman lupaa.

16.3.1940 07.45 Pataljoona lähti marssimaan kohti Kuhmon kirkonkylää. Perille päästiin klo 18.30.